

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de fractie van D66
De heren H.W.M. Jongen en van de Kandelaar
Aan de fractie van Senioren StadsPartij Maastricht
De heer Steijns
Aan de fractie van Partij Veilig Maastricht
De heer Betsch

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ

ONDERWERP	DATUM	BIJLAGEN
Beantwoording schriftelijke vragen inzake gratis service groot afval ophalen op wijkniveau	11 september 2024 Verzonden 11-09-2024	--
BEHANDELD DOOR	TELEFOONNUMMER	ONZE REFERENTIE
VCJP (Valérie) Meijs	043 3504261	2024.02775
E-MAILADRES	FAXNUMMER	UW REFERENTIE
Valerie.Meijs@maastricht.nl		---

Geachte heren Jongen, van de Kandelaar, Steijns en Betsch,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft. Wij beantwoorden uw vragen graag. Alvorens wij hiertoe overgaan reflecteren wij ook nog op de actie van Woonpunt. De context is namelijk eveneens van belang.

Actie Woonpunt, 13 augustus 2024

Naar aanleiding van de ophaalactie van Woonpunt in de wijken Wittevrouwenveld en Wyckerpoort, heeft Gemeente Maastricht op 22 augustus jl. telefonisch contact opgenomen met Woonpunt om de actie te bespreken. Woonpunt heeft hierbij aangegeven dat zij normaliter enkel bij renovatie en sloop afvalcontainers organiseren. Deze actie betrof daarentegen een eenmalige actie om de start van bewonerskrachten in de wijken af te trappen.

Woonpunt heeft voorafgaand aan de actie, de buurtbewoners per huis-aan-huis-brief geïnformeerd over de afvalcontainer in de wijken. Het zou allereerst gaan om één afvalcontainer per wijk die door de huurders gebruikt zou kunnen worden voor het ontdoen van grofvuil. Middels inhuur van de bedrijfsmatige afvalinzamelaar L'Ortye heeft Woonpunt in de ochtend de containers in beide wijken geplaatst waar buurtbewoners vervolgens kosteloos hun grofvuil naartoe konden brengen. Woonpunt werd verrast door de hoeveelheid aangeboden afval. Er werd veel meer afval aangevoerd dan vooraf gedacht. Daarnaast werd niet alleen maar grofvuil gebracht, maar ook veel andere afvalfracties, zoals fijn restafval, hout, elektrische apparaten en kca. Door de drukte kon, ondanks de zorgvuldige voorbereidingen van Woonpunt, het toezicht op het aangeboden afval niet altijd even goed aanwezig zijn. De actie resulteerde uiteindelijk in 5 (ongesorteerde) afvalcontainers die door de firma L'Ortye zijn geplaatst en weer opgehaald. De verwerking van het afval is eveneens door L'Ortye georganiseerd en de totale logistieke en verwerkingskosten van de 5 afvalcontainers bedragen naar zeggen van Woonpunt een paar duizend euro.

Schriftelijke vragen

DATUM
22 augustus 2024

Vraag 1:

Hoe bent u op de hoogte gesteld van het initiatief van woningcorporaties, Servatius en Woonpunt die gratis containers beschikbaar stellen voor het ophalen van groot afval en het gratis afvoeren van het groot afval naar het milieupark, en bent u net zo enthousiast als wij? Zo nee, dan horen wij graag waarom niet?

Antwoord 1:

Tijdens het overleg 'Leefbare Wijken Aanpak Noord-Oost (LWA-NO)' van 30 juli jl. is het initiatief in de wijken Wittevrouwenveld en Wyckerpoort door Woonpunt ter informatie aan de gemeente Maastricht medegedeeld.

De inzet van containers en de verwerking van het aangeboden afval heeft Woonpunt door bedrijfsafvalinzamelaar L'Ortye laten uitvoeren. Er is geen afval naar het milieupark gebracht.

Het is zeker waar dat tijdens de actie sprake was van een positieve sfeer en een grote mate van saamhorigheid. Bewoners hielpen elkaar met het brengen van afval en het vullen van de containers. De actie was vooral op service gericht. Hier hebben de huurders dan ook veel gebruik van gemaakt. De actie was daarentegen niet/nauwelijks gericht op kostenreductie en milieurendement. Van afvalsortering aan de bron was geen sprake zodat mogelijk veel afval thermisch is verwerkt (verbrand) of laagwaardiger is nagescheiden. Het feit dat naast grofvuil ook fijn restafval, hout, elektrische apparaten en kca is ingezameld, staat overigens op gespannen voet met de (inspannings)verplichting van gemeenten om dergelijke materialen aan de bron gescheiden in te zamelen. De verwerkingskosten van deze manier van ongesorteerd afval inzamelen zijn voor de gemeente aanmerkelijk hoog (plusminus factor 3 a 4), veel hoger dan wanneer het afval op de milieuparken in monostromen (bijv. fijn restafval, harde kunststoffen, hout, metalen, kca, elektrische apparaten, etc.) wordt gesorteerd/gescheiden. Hoewel de actie van de woningcorporatie veel service biedt, is er sprake van hoge kosten (in dit geval voor rekening van de woningcorporatie) en een laag milieurendement.

Omwille hiervan en vanwege de wettelijke kaders met betrekking tot afvalinzameling, zijn wij er geen voorstander van om dergelijke vergelijkbare acties te gaan uitvoeren. Echter, we erkennen het belang van de gedachte van deze éénmalige actie door de woningcorporatie binnen het streven naar meer verbinding en saamhorigheid binnen de wijk. Vanuit deze gedachte gaan we daarom nog in gesprek met de woningcorporaties om te kijken waar we elkaar op dit vlak kunnen aanvullen en samenwerken. We doen een eerste verkenning vanuit de aanpak Veerkrachtige Wijken.

DATUM
22 augustus 2024

Vraag 2:

Hoe zou u zorg kunnen dragen dat er één gratis service gemeentebreed voor het ophalen van groot afval kan worden ingevoerd?

Antwoord 2:

Op 27 februari jl. heeft uw raad het Regionaal Beleidskader Afval en Grondstoffen inclusief oplegger (REV Bijlage 2 - Regionaal Beleidskader Afval en Grondstoffen MMV.pdf (parlaeus.nl)) vastgesteld. In het (vastgestelde) beleidskader is aangegeven dat er herziening van de werkwijze en tarifiering van het grofvuil (op afroep) aan huis wordt gewenst.

Gemeentebrede service: ophalen grofvuil aan huis

Om tegemoet te komen aan de wens van de raden om prioritaire maatregelen al per 1 januari 2025 in te voeren, heeft het bestuur van de GR Geul en Maas in haar begroting 2025 enkele quickwins opgenomen, waaronder een gemeentebrede grofvuilservice aan huis waarbij elk huishouden vanaf 2025 1 keer per jaar het grof huishoudelijk afval (max. 2m3) gratis op afroep kan laten ophalen.

Enkel nog de verwerkingskosten van het opgehaalde grofvuil, zoals ook op de milieuparken én conform uw gewenste diftar principe, dienen betaald te blijven worden (kosten afhankelijk van kg).

Deze service stelt de inwoner in staat om zelf het ophaalmoment aan huis te kiezen.

Poorttarieven Milieuparken 2025

Daarnaast kunnen inwoners op de milieuparken terecht voor al hun huishoudelijk afval. Veel afval (waaronder ook sinds 2024: matrassen en AB-hout) kan kosteloos worden ingeleverd. Enkel nog voor C-hout, dakafval, grond, puin en ongesorteerd fijn- en grof huishoudelijk afval moet worden betaald in 2024. In het (vastgestelde) beleidskader is aangegeven dat er herziening van de milieustraat tarieven wordt gewenst. Hieraan wordt invulling gegeven door ook C-hout, dakafval, grond, en puin per 1 januari 2025 gratis afvalstromen te laten worden. Inwoners kunnen per 1 januari 2025 daarmee al hun gescheiden (gesorteerde) afvalstromen in de verschillende monostromen kosteloos (gratis) aanbieden. Dit komt het hergebruik, danwel recycling ten goede. Uitzondering hierop betreft het aanbieden van ongescheiden (ongesorteerd!) fijn- en grof huishoudelijk afval. Dit correspondeert met het gewenste diftar-principe, waarbij de vervuiler betaalt en de nadrukkelijke wens om afval zoveel als mogelijk aan de bron te scheiden. Ook biedt deze benadering een groot milieurendement omdat het inwoners prikkelt om hun afval zoveel als mogelijk te scheiden en zo min mogelijk fijn en grof restafval over te houden.

Vraag 3:

Wat vindt u van de gedachte om de service gratis ophalen van groot afval gemeentebreed in elke wijk jaarlijks onderdeel moet zijn van de afvalnota?

Antwoord 3:

Zie ook de beantwoording van vraag 1.

In aanvulling daarop wordt benadrukt dat de actie van Woonpunt nu een eenmalige actie was. Maar als de gemeente dergelijke acties structureel onderdeel gaat laten zijn van de gemeentelijke inzameling van afval en grondstoffen, kan niet gegarandeerd worden dat voldaan kan worden aan het landelijke Besluit GIHA (Gescheiden Inzameling Huishoudelijk Afval).

DATUM
22 augustus 2024

Ook is dan een gedegen raadsprocedure nodig om te komen tot aanpassing van de afvalstoffenverordening, omdat de geldende afvalstoffenverordening nu scheiding in diverse afval- en grondstofstromen voorschrijft.

In Maastricht wordt diftar toegepast. Diftar (gedifferentieerde tarieven) is een systeem waarbij inwoners, naast het vastrecht van de afvalstoffenheffing, betalen op basis van de hoeveelheid afval die ze aanbieden. Dit beleid heeft als doel om afvalscheiding te bevorderen, recycling te stimuleren en de totale hoeveelheid restafval (fijn en grof) te verminderen. Het toestaan van een gratis service voor grofvuil (een niet recyclebare afvalstroom) in elke wijk van de stad is niet in overeenstemming met dit beleid.

Wanneer de prijsprikkel (diftar) voor het betalen van grofvuil verdwijnt, hebben inwoners minder prikkels om hun afval te verminderen of goed te scheiden waardoor het afval gerecycled kan worden tot herbruikbare grondstoffen. De service is immers gratis voor de inwoners. Het gevolg hiervan zou kunnen zijn dat het aantal kilogrammen restafval (fijn en grof) per jaar stijgt i.p.v. daalt en het percentage gerecycled materiaal daalt i.p.v. stijgt. Ook zouden inwoners geneigd kunnen zijn om afval op te sparen voor het gratis inlevermoment, in plaats van continue bewust met afvalscheiding bezig te zijn. Deze gevolgen zijn niet in lijn met de landelijke VANG-recycledoelstellingen¹ en de doelstellingen² van het onlangs vastgestelde Regionaal Beleidskader Afval en Grondstoffen. Daarnaast gaat het "gratis" ophalen van grofvuil leiden tot hoge verwerkingskosten voor de gemeente. De kosten van deze manier van ongesorteerd afval inzamelen zijn aanmerkelijk hoog (plusminus factor 3 a 4), veel hoger dan wanneer het afval op de milieuparken gescheiden wordt aangeleverd.

Per wijk een locatie inrichten waar het grofvuil gescheiden ingeleverd kan worden, is operationeel haast onmogelijk. Er zouden immers meerdere containers geplaatst moeten worden voor de verschillende afvalstromen. Daarnaast leiden de meerkosten voor de op- en overslag, logistiek en verwerking tot hoge kosten. Het sorteren van de diverse afvalstromen op een centrale op- en overslaglocatie, na het afvoeren van een container met ongesorteerd afval, is ook niet wenselijk. Vanwege de diversiteit aan afvalstromen is het risico op afgekeurde afvalstromen omdat deze vervuild zijn groot, waardoor deze alsnog verbrand moeten worden met hoge kosten en een lager milieurendement tot gevolg.

Deze manier van inzamelen is niet in goede banen te leiden, omdat goed toezicht niet mogelijk is. Dat toezicht is beter te regelen bij aanbieding op het milieupark of bij afvoer via de gemeentelijke haalservice aan huis, waarbij elk huishouden per keer afval afvoert en gekeken kan worden naar de aard, samenstelling en hoeveelheid van het afval. Ook kan een dergelijke gratis dienst leiden tot misbruik, waarbij ook bedrijfsafval of afval van buiten de gemeente wordt afgevoerd met onnodig hoge kosten voor onze inwoners tot gevolg. Tijdens een containeractie blijkt het lastig om dit goed te controleren.

Schriftelijke vragen

DATUM
22 augustus 2024

Omwille van deze redenen zien wij deze gratis service niet als jaarlijks onderdeel van de afvalnota. Echter, we erkennen het belang van de gedachte van deze éénmalige actie door de woningcorporaties binnen het streven naar meer verbinding en saamhorigheid binnen de wijk. Vanuit deze gedachte gaan we daarom nog in gesprek met de woningcorporaties om te kijken waar we elkaar op dit vlak kunnen aanvullen en samenwerken. We doen een eerste verkenning vanuit de aanpak Veerkrachtige Wijken.

¹ Het VANG-programma heeft zich de afgelopen jaren voornamelijk gericht op het behalen van kwantitatieve doelstellingen, zoals maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar, en minstens 75% afvalscheiding. Het vernieuwde VANG-programma van het Rijk stuurt niet meer nadrukkelijk op kilogrammen restafval per inwoner, maar ook op een hoog percentage grondstofscheiding van goede kwaliteit. Dit betekent dat het streven nog steeds is om door middel van goede afvalscheiding hoogwaardige recycling te faciliteren, maar het accent ligt meer op de kwaliteit van de ingezamelde stromen. Het doel is om in 2030 minimaal 60% van het huishoudelijk afval te recyclen. In 2035 moet 65% van al ons afval gerecycled worden.

² 90% grondstofscheiding van goede kwaliteit voor stromen waar een haal- of brengvoorziening voor is.

Vraag 4:

Wat vindt u van het idee om afvalcoaches te koppelen aan het gratis service ophalen groot afval in de wijken in samenwerking met woningcorporaties voor het geven van voorlichting over het scheiden van afval?

Antwoord 4:

Het (vastgestelde) beleidskader schrijft over de wenselijkheid van afvalcoaching: "De taken die een afvalcoach uitvoert variëren van laagdrempelig contact onderhouden met inwoners om hen te helpen en adviseren over aanbieden en scheiden van afval tot het in kaart brengen van de knelpunten per wijk en hier een plan voor maken".

De afvalcoach zal door Stadsbeheer Maastricht worden ingehuurd of in dienst treden, waarbij de werkzaamheden per 1 januari 2025 gaan plaatsvinden. De afvalcoach zal per genoemde datum direct gaan meewerken aan alle voorgenomen wijzigingen omschreven in het aanstaande Grondstoffenplan. Denk hierbij bijvoorbeeld aan uitleg over het goed aanbod- en afvalscheidingsgedrag en de informatievoorziening richting inwoners over nieuwe maatregelen. Hierbij zal ook de samenwerking worden aangegaan met lokale woningcorporaties.

Omwille van de eerder gegeven redenen in de beantwoording van vraag 1 en 3 zien wij de werkzaamheden van de afvalcoach niet in relatie tot een gratis service voor het ophalen van groot afval op wijkniveau.

DATUM
22 augustus 2024

Vraag 5:

Wat zijn de verwachte kostenbesparingen bij een eventuele invoering van de gratis service ophalen groot afval versus minder afvaldumping?

Antwoord 5:

Dit antwoord is door allerlei onzekerheden gewoonweg niet te geven. Het is niet zeker of de voorziene actie van het plaatsen van afvalcontainers voor ongesorteerd (grof)afval in de wijken de illegale stortingen in de buitenruimte of de bijplaatsingen bij de milieuperrons in zijn geheel, gedeeltelijk af maar marginaal laat afnemen. Het is ook zeer de vraag of er überhaupt sprake zal zijn van kostenbesparing. De verwerkingskosten van ongesorteerd (grof)afval inzamelen in de wijken via dergelijke afvalcontainers is vele malen duurder dan het afval gesorteerd ontvangen in (25) monostromen op de milieuparken. Wellicht zijn er verwerkingskosten te besparen bij het opruimen van minder illegale stortingen (in de openbare ruimte) en bijplaatsingen (bij de milieuperrons), maar deze gaan geheel verloren aan flink hogere verwerkingskosten van het inzamelen van ongesorteerd (grof)afval en de logistieke kosten van het plaatsen, laten vullen (toezicht) en weer verwijderen van de afvalcontainers.

Vraag 6:

Hoe past deze nieuwe service binnen de bredere strategie van de gemeente Maastricht op het gebied van afvalbeheer en duurzaamheid?

Antwoord 6:

Zoals ook in de beantwoording van vraag 1 t/m 5 is toegelicht, sluit een dergelijke nieuwe service niet aan op de bredere strategie van de gemeente Maastricht op het gebied van afvalbeheer en duurzaamheid. Daarentegen zetten wij in op gratis poorttarieven (ingang 1 januari 2025) van alle afvalstromen die op de milieuparken worden ingezameld, met uitzondering van fijn en grof restafval. En daarnaast halen we 1 keer per jaar gratis (enkel nog de verwerkingskosten dienen betaald te blijven worden) grofvuil aan huis op.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

John Aarts
Wethouder Mobiliteit, Stadsbeheer, Duurzaamheid en Hospitality

Schriftelijke vragen